TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2007. gada 28. jūnijā *

Lieta C-363/05

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam,

ko *VAT and Duties Tribunal*, Londona (Apvienotā Karaliste), iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2005. gada 19. septembrī un kas Tiesā reģistrēts 2005. gada 26. septembrī, tiesvedībā

JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust plc,

The Association of Investment Trust Companies

pret

The Commisioners of HM Revenue and Customs.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*] (referents), tiesneši J. Klučka [*J. Klučka*], U. Lehmuss [*U. Lõhmus*], A. O'Kīfs [*A. Ó Caoimh*] un P. Linda [*P. Lindh*],

* Tiesvedības valoda — angļu.

ģenerāladvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],
sekretāre L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2006. gada 13. decembrī,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust plc* vārdā — K. P. E. Leisoks [*K. P. E. Lasok*], *QC*, un M. Andžolīni [*M. Angiolini*], *barrister*, kas rīkojas A. Kāna [*A. Khan*], *solicitor*, vārdā,

— Apvienotās Karalistes valdības vārdā — K. Gibsa [*C. Gibbs*] un R. Hils [*R. Hill*], pārstāvji,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — R. Liāls [*R. Lyal*] un M. Afonso [*M. Afonso*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus tiesas sēdē 2007. gada 1. martā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktu Padomes 1977. gada 17. maija Sestajā direktīvā 77/388/

EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem — Kopēja pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze (OV L 145, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Sestā direktīva").

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar prāvu starp *JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust plc* (turpmāk tekstā — "*Claverhouse*") un *The Association of Investment Trust Companies* (turpmāk kopā sauktas — "prasītājas pamata lietā"), no vienas puses, un *Commissioners of HM Revenue and Customs* (turpmāk tekstā — "*Commissioners*"), no otras puses, par pēdējo minēto atteikumu atbrīvot no pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk tekstā — "PVN") pārvaldes pakalpojumus, kas sniegti investīciju trasta kompānijai (*Investment Trust Company*, turpmāk tekstā — "*ITC*").

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

3 Saskaņā ar Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktu dalībvalstis atbrīvo tālāk minētās darbības atbilstīgi noteikumiem, ko tās pieņem, lai nodrošinātu pareizu un godīgu šo atbrīvojumu piemērošanu un lai nepieļautu nekādu nodokļu nemaksāšanu, apiešanu vai ļaunprātīgu izmantošanu:

"[..] īpašu dalībvalstu noteiktu [kopīgu] ieguldījumu fondu vadīšanu [pārvaldi];"

4 Padomes 1985. gada 20. decembra Direktīvas 85/611/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) (OV L 375, 3. lpp.), kurā grozījumi izdarīti vairākkārt, tostarp ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 21. janvāra Direktīvu 2001/108/EK (OV L 41, 35. lpp.) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 9. marta Direktīvu 2005/1/EK (OV L 79, 9. lpp.) (turpmāk tekstā — "PVKIU direktīva"), 1. pantā ir paredzēts:

"1. Dalībvalstis šo direktīvu piemēro pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (turpmāk — "PVKIU"), kas atrodas to teritorijā.

2. Šajā direktīvā, ievērojot 2. pantu, PVKIU ir uzņēmumi:

— kura vienīgais mērķis ir sabiedrības naudas līdzekļu kolektīvie ieguldījumi vērtspapīros un/vai citos 19. panta 1. punktā norādītajos likvīdajos finanšu aktīvos un kurš darbojas pēc dalīta riska principa, un

— kuru sertifikāti [daļas] pēc turētāju lūguma tieši vai netieši tiek atpirkti vai izpirkti no šo uzņēmumu aktīviem. Pasākumus, ko veic PVKIU, lai nodrošinātu, ka to sertifikātu [daļu] fondu biržas cena būtiski neatšķiras no to tīrās aktīvu vērtības, uzskata par līdzvērtīgiem šādai atpirkšanai vai izpirkšanai.

3. Saskaņā ar tiesību aktiem šādus uzņēmumus drīkst nodibināt vai nu atbilstīgi līgumtiesībām (kā kopīgus fondus, ko pārvalda pārvaldības sabiedrības) vai trasta tiesībām (kā ieguldījumu fondus), vai saskaņā ar statūtiem (kā ieguldījumu sabiedrības)."

5 PVKIU direktīvas 2. panta 1. punktā noteikts, ka par slēgta veida pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (turpmāk tekstā — "kolektīvo ieguldījumu uzņēmumi") netiek uzskatīti uzņēmumi, uz kuriem attiecas šī direktīva.

6 PVKIU direktīvas sestā apsvēruma redakcija ir šāda:

"tā kā dalībvalstu tiesību aktu koordinācija sākotnēji jāveic tikai attiecībā uz kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem, kas nav slēgta veida uzņēmumi un kas veic savu sertifikātu [daļu] publisku tirdzniecību Kopienā un kuru vienīgais mērķis ir veikt ieguldījumus pārvedamos vērtspapīros (kas patiešām ir biržu sarakstos vai līdzīgos regulētos tirgos oficiāli iekļauti pārvedami vērtspapīri); tā kā tādu kolektīvo ieguldījumu uzņēmumu reglamentēšana, uz kuriem neattiecas direktīva, rada dažādas problēmas, kas jārisina ar citu noteikumu palīdzību, un uz šādiem uzņēmumiem attieksies vēlāka koordinācija; [..]".

Valsts tiesiskais regulējums

7 Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunkts Apvienotajā Karalistē tika ieviests ar 1994. gada Likumu par pievienotās vērtības nodokli (*Value Added Tax Act* 1994, turpmāk tekstā — "*VATA* 1994").

8 *VATA* 1994 9. pielikuma 5. grupas 9. un 10. punktā ir paredzēts atbrīvojums no nodokļa, attiecīgi, atļauto kopīgu ieguldījumu fondu pārvaldei ("authorised unit trust", turpmāk tekstā — "*AUT*") un mainīga kapitāla ieguldījumu sabiedrības aktīvu pārvaldei ("open-ended investment company", turpmāk tekstā — "*OEIC*").

9 *VATA* 1994 minētie *AUT* un *OEIC* jēdzieni ir definēti 2000. gada Likumā par finanšu pakalpojumiem un tirgiem (*Financial Services and Markets Act* 2000), ar kuru daļēji Apvienotajā Karalistē ir transponēta PVKIU direktīva.

10 No lietas materiāliem izriet, ka *ITC* principā ir definētas atbilstoši 1988. gada Likuma par ienākuma nodokli un sabiedrību nodokli (*Income and Corporation Taxes Act* 1988) 842. pantā minētajiem kritērijiem. Šajā pantā ir minēti nosacījumi, kuriem sabiedrībai ir jāatbilst, lai tā kā *ITC* būtu tiesīga saņemt atbrīvojumu no kapitāla pieauguma nodokļa.

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

11 *Claverhouse* ir *ITC*, kas sava portfeļa pārvaldei izmanto trešās personas, proti, *JP Morgan Fleming Asset Management (UK) Limited* sniegtos pārvaldes pakalpojumus.

12 *Claverhouse* ir jāmaksā PVN par tās saņemtajiem pārvaldes pakalpojumiem, jo *Commissioners* atsakās *ITC* sniegtos pārvaldes pakalpojumus uzskatīt par tādiem, kas ir atbrīvojami no PVN. *Claverhouse* desmit gadu laikā līdz 2003. gada 31. decembrim ir pārskaitījusi neatmaksājamu PVN summu 2,7 miljonu sterliņu mārciņu apmērā.

13 Šajā kontekstā *Claverhouse* un *The Association of Investment Trust Companies*, kas ir asociācija, kas pārstāv noteiktu skaitu *ITC*, kuras veic uzņēmējdarbību Apvienotās Karalistes tirgū, cēla prasību pret *Commissioners* iesniedzējtiesā.

14 No iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka *AUT*, kas dibinātas atbilstoši trasta tiesībām, un *OEIC*, kas dibinātas saskaņā ar statūtiem, ir kopīgi ieguldījumu fondi, kuru skaits, respektīvi, vienību un daļu skaits, kas pieder ieguldītājiem, mainās atkarībā no ieguldījumiem. Faktiski *AUT* un *OEIC* ir mainīga kapitāla fondi (vai atvērta veida fondi), kuriem ir pienākums no ieguldītājiem atpirkt vienības vai daļas, kuras tie vēlas pārdot. *ITC*, kas ir dibinātas saskaņā ar statūtiem, savukārt ir nemainīga kapitāla fondi (slēgta veida fondi). *ITC* ir kolektīvi ieguldījumu veidi, kas ir akciju sabiedrības, kuru akcijas kotējas biržā. Ieguldītājs, kas vairāk nevēlas piedalīties šajos otrā veida fondos, parasti savas daļas pārdod sekundārajā tirgū — kā biržā, kur cena mainās atkarībā no piedāvājuma un pieprasījuma tirgū.

15 Iesniedzējtiesa precizē, ka atšķirībā no *AUT* un *OEIC ITC* nav vajadzīga atļauja no *Financial Services Authority* (Finanšu pakalpojumu kontroles dienests) saskaņā ar 2000. gada Likumu par finanšu pakalpojumiem un tirgiem. Tomēr — tāpat kā sabiedrības, kuras kotējas biržā, — tās reglamentē *Financial Services Authority*, kā *Listing Authority* (Vērtspapīru tirgus dienests).

16 Iesniedzējtiesa arī norāda, ka *AUT* un *OEIC* pārvalde ir jāuztic ārējam pārvaldītājam, savukārt *ITC* ir valde, kura pati nodarbojas ar ieguldījumu pārvaldi. Tai pat laikā 90 % no *ITC* ieguldījumu pārvaldi uztic fondu pārvaldītājiem no ārpuses.

17 Visbeidzot, no iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka Apvienotajā Karalistē *OEIC*, kuru kapitāls ir mainīgs un kas ir kolektīvo ieguldījumu uzņēmumi PVKIU direktīvas izpratnē, un kuriem savu fondu pārvaldei ir jāpieaicina trešās personas, saņem atbrīvojumu no PVN par pakalpojumiem, kurus tiem sniedz ārējais pārvaldītājs, savukārt nemainīga kapitāla ieguldījumu sabiedrības — kā *ITC* — šādu atbrīvojumu nesaņem.

18 Šādos apstākļos Londonas *VAT and Duties Tribunal* [PVN un nodokļu tiesa] nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktā lietotie vārdi "kopīgi ieguldījumu fondi" var ietvert nemainīga kapitāla kopīgus ieguldījumu fondus, tādus kā *ITC*?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai [Sestās direktīvas] 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktā ietvertā frāze "dalībvalstu noteiktu":

a) ļauj dalībvalstīm izvēlēties dažus no to jurisdikcijā esošajiem "kopīgiem ieguldījumu fondiem", kas ir tiesīgi gūt labumu no pārvaldīšanas pakalpojumu atbrīvojuma, un citiem fondiem šo atbrīvojumu nepiešķirt, vai arī

b) nozīmē, ka dalībvalstīm ir jānosaka tie to jurisdikcijā esošie fondi, kas ietilpst "kopīgu ieguldījumu fondu" definīcijā, un atbrīvojums jāattiecina uz visiem šādiem fondiem?

3) Ja atbilde uz otro jautājumu ir tāda, ka dalībvalstis var izvēlēties, kuri no "kopīgiem ieguldījumu fondiem" var saņemt atbrīvojumu, kādā veidā šādu vērtējuma pilnvaru realizēšanu ietekmē nodokļu neitralitātes, vienlīdzīgas attieksmes un konkurences izkropļojumu novēršanas principi?

4) Vai [Sestās direktīvas] 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktam ir tieša iedarbība?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada piezīmes

19 Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai Sestās direktīvas 13. pantā paredzētie atbrīvojumi no nodokļa ir autonomi Kopienu tiesību jēdzieni un tie ir jādefinē saskaņā ar Kopienu tiesībām, lai izvairītos no atšķirīgas PVN kārtības piemērošanas dažādās dalībvalstīs (šajā sakarā skat. 2005. gada 3. marta spriedumu lietā C-428/02 *Fonden Marselisborg Lystbådehavn*, Krājums, I-1527. lpp., 27. punkts; 2005. gada 26. maija spriedumu lietā C-498/03 *Kingscrest Associates* un *Montecello*, Krājums, I-4427. lpp., 22. punkts; 2005. gada 1. decembra spriedumu apvienotajās lietās C-394/04 un C-395/04 *Ygeia*, Krājums, I-10373. lpp., 15. punkts; 2006. gada 4. maija spriedumu lietā C-169/04 *Abbey National*, Krājums, I-4027. lpp., 38. punkts, un 2006. gada 14. decembra spriedumu lietā C-401/05 *VDP Dental Laboratory*, Krājums, I-12121. lpp., 26. punkts).

20 Tomēr Kopienu likumdevējs var dalībvalstīm piešķirt pilnvaras definēt noteiktus atbrīvojuma jēdzienus (šajā sakarā skat. 1996. gada 28. marta spriedumu lietā C-468/93 *Gemeente Emmen, Recueil*, I-1721. lpp., 25. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Abbey National*, 39. punkts).

21 Šajā gadījumā dalībvalstīm savās iekšējās tiesībās ir jādefinē attiecīgie jēdzieni (šajā sakarā skat. 2006. gada 27. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās C-443/04 un C-444/04 *Solleveld* un *van den Hout-van Eijnsbergen*, Krājums, I-3617. lpp., 29. punkts), katrā ziņā ievērojot Kopienu likumdevēja izmantotos jēdzienus par atbrīvojumu.

22 Tāpat no Tiesas pastāvīgās judikatūras PVN jomā izriet, ka, ja dalībvalstis izmanto tiesības definēt atbrīvojuma jēdzienu, tām ir jāievēro Sestās direktīvas mērķi vai vispārējie principi, kas ir šīs direktīvas pamatā, it īpaši nodokļu neitralitātes princips (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Gemeente Emmen*, 25. punkts, un 2006. gada 12. janvāra spriedumu lietā C-246/04 *Turn- und Sportunion Waldburg*, Krājums, I-589. lpp., 31. punkts).

Par pirmo jautājumu

23 Ar savu pirmo prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktā minētais jēdziens "kopīgi ieguldījumu fondi" var ietvert nemainīga kapitāla kopīgus ieguldījumu fondus — tādus kā *ITC*.

24 Pretēji Apvienotās Karalistes uzskatam prasītājas pamata lietā un Eiropas Kopienu Komisija uzskata, ka jēdziens "kopīgi ieguldījumu fondi" var ietvert nemainīga kapitāla kopīgus ieguldījumu fondus — tādus kā *ITC*.

25 Šajā sakarā ir jāatzīst, ka Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktā nav ietverta nekāda jēdziena "kopīgi ieguldījumu fondi" definīcija.

26 Iepriekš minētā sprieduma lietā *Abbey National* 53. punktā Tiesa atzina, ka Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunkts attiecas uz kopīgiem ieguldījumu fondiem neatkarīgi no to juridiskās formas. Tātad šīs normas piemērošanas jomā ietilpst gan kolektīvo ieguldījumu uzņēmumi, kas izveidoti atbilstīgi līgumtiesībām vai trasta tiesībām, gan tādi, kas darbojas saskaņā ar statūtiem.

27 Tādējādi, ja juridiskā forma nav noteicošā, lai piemērotu Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktā minēto jēdzienu "kopīgi ieguldījumu fondi", tad atliek vien izvērtēt darbības formas nozīmi šajā sakarā.

28 Ne no Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunkta formulējuma, ne arī no konteksta neizriet, ka Kopienu likumdevēja nodoms ir bijis dalībvalstīm, definējot atbrīvojuma jēdzienu, ļaut radīt atšķirības atkarībā no kopējo ieguldījumu fondu pieņemtās darbības formas.

29 Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunkta interpretācija, saskaņā ar kuru no PVN atbrīvo mainīga kapitāla fondu pārvaldes [pakalpojumus], bet ne fondu ar nemainīgu kapitālu pārvaldi, būtu pretēja nodokļu neitralitātes principam, uz kuru it īpaši ir balstīta ar Sesto direktīvu ieviestā kopējā PVN sistēma, un kas aizliedz uzņēmumiem, kas veic vienādus darījumus, piemērot atšķirīgus nosacījumus PVN iekasēšanas jomā (šajā sakarā skat. 2004. gada 16. septembra spriedumu lietā C-382/02 *Cimber Air*, Krājums, I-8379. lpp., 23. un 24. punkts; 2005. gada 8. decembra spriedumu lietā C-280/04 *Jyske Finans*, Krājums, I-10683. lpp., 39. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Abbey National*, 56. punkts).

30 Faktiski — kā to savu secinājumu 21. punktā norādījusi ģenerāladvokāte — nemainīga kapitāla fondiem nav nekādas būtiskas atšķirības, kas *a priori* liedz tos ierindot kopīgo ieguldījumu fondu starpā, kas minēti Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktā — kā tas ir fondu ar mainīgu kapitālu gadījumā.

31 Pretēji Apvienotās Karalistes uzskatam nav vērts atsaukties uz PVKIU direktīvas noteikumiem, lai šauri interpretētu Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktā minēto jēdzienu "kopīgi ieguldījumu fondi".

32 Kaut arī no PVKIU direktīvas preambulas apsvērumiem un jēdzieniem izriet, ka tās mērķis ir koordinēt valsts tiesību aktus, ar kuriem tiek regulēta kopīgo ieguldījumu fondu darbība, tad katrā ziņā — kā to savu secinājumu 22. punktā norādījusi ģeneráladvokāte — Sestās direktīvas pieņemšanas brīdī Kopienu terminoloģija kopīgu ieguldījumu fondu jomā vēl nebija saskaņota, jo PVKIU direktīva, kuras 1. panta 3. punktā ir sniegta kopīgu ieguldījumu fondu Kopienu definīcija, tika pieņemta tikai 1985. gadā (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Abbey National*, 55. punkts).

33 Turklāt, kaut gan noteiktu valodu redakcijās — kā spāņu, franču, itāļu un portugāļu — PVKIU direktīvas 1. panta 3. punktā attiecībā uz kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem, kas izveidoti atbilstīgi līgumtiesībām, ir lietots izteiciens "kolektīvo ieguldījumu uzņēmumi", kāds tas ir ietverts Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktā, lai aprakstītu mainīga kapitāla fondus, kas atšķirībā no fondiem, kas dibināti uz trasta tiesību pamata vai saskaņā ar statūtiem, ir dibināti uz līgumstiesību pamata, tas tā nav šīs normas citu valodu — it īpaši angļu, dāņu un vācu — redakcijās (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Abbey National*, 55. punkts).

34 Visbeidzot, nevar atsaukties uz to, ka ar PVKIU direktīvu ieviestā saskaņošana neattiecas uz nemainīga kapitāla fondiem. Šajā sakarā ir jāatzīst — kā to arī norāda Komisija —, ka nemainīga kapitāla fondi nav galīgi izslēgti no šajā direktīvā minētajiem koordinēšanas pasākumiem. Faktiski no tās sestā apsvēruma izriet, ka uz šiem fondiem vienkārši uz laiku neattieksies ar direktīvu noteiktā koordinēšana. Tādēļ nav izslēgts, ka kopīgu ieguldījumu fondu ar nemainīgu kapitālu jomā saskaņošana notiks vēlāk.

35 No visa iepriekš minētā izriet, ka uz ieguldījumu sabiedrību ar nemainīgu kapitālu — kā *ITC* —, kas ir pieprasījusi sniegt pārvaldes pakalpojumus trešai personai, attiecas jēdziens "kopīgi ieguldījumu fondi", kas minēts Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktā.

36 Šādu interpretāciju nekādā gadījumā nevar atspēkot tas, ka nemainīga kapitāla fondiem nav pienākuma izmantot pārvaldītāju no ārienes, bet tie arī var izvēlēties vadību paturēt savās rokās. Faktiski tas, ka nemainīga kapitāla fondiem — kā *ITC* — atšķirībā no *OEIC* ir iespēja pārvaldi noorganizēt pašiem un tiem nav jāizmanto pārvaldītājs no ārpuses, nekādi neietekmē tādu kā *ITC* situāciju, kurš nolemj pieaicināt pārvaldītāju no ārpuses. Ja šāds fonds izvēlas pieaicināt pārvaldītāju no ārienes, tad tas objektīvi atrodas tādā pašā situācijā kā mainīga kapitāla fonds — kā *OEIC* —, kuram noteikti ir jāpieaicina pārvaldītājs no ārpuses.

37 Tādēļ uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā tiesību normā minētais jēdziens "kopīgi ieguldījumu fondi" ietver kopīgus nemainīga kapitāla ieguldījumu fondus — kā *ITC*.

Par otro un trešo jautājumu

38 Ar savu otro un trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, kāda ir Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktā ietvertā izteiciena "dalībvalstu noteiktu" piemērojamība.

39 Prasītājas pamata lietā un Komisija uzskata, ka tikai dalībvalstis to teritorijā esošo fondu kontekstā var noteikt, kuri no tiem atbilst definīcijai "kopīgi ieguldījumu fondi". Komisija uzskata, ka, ja reiz fonds ir ticis atzīts par kopīgu ieguldījumu fondu, tad uz to attiecas Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktā paredzētais PVN atbrīvojums. Tādēļ dalībvalstu diskrecionārā vara nav aprobežota ar faktisku PVN režīma piemērošanu vai nepiemērošanu. Komisija piebilst, ka fondu identificēšana ir jāveic, ņemot vērā PVKIU direktīvas noteikumus.

40 Apvienotā Karaliste savukārt uzskata, ka plaša Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktā ietvertā jēdziena "kopīgi ieguldījumu fondi" interpretācija ir jāsavieno ar izteiciena "dalībvalstu noteiktu" interpretāciju, saskaņā ar kuru dalībvalstīm ir piešķirta plaša diskrecionāra vara, lai izvēlētos fondus, kas saņem nodokļa atbrīvojumu.

41 Sākotnēji ir jānorāda, ka centieni definēt jēdzienu "kopīgi ieguldījumu fondi" nekādā veidā nenozīmē, ka dalībvalstis var izvēlēties atsevišķus savā teritorijā atrodošos fondus, kuriem piešķirt atbrīvojumu, un citus — kuriem šādu atbrīvojumu nepiešķirt. Faktiski no šī sprieduma 21. punkta izriet, ka jēdzienam "kopīgi ieguldījumu fondi" ir jābūt dalībvalstīm piešķirtās diskrecionārās varas izejas punktam.

42 Taču interpretācija, saskaņā ar kuru dalībvalstīm ir jāizvēlas ieguldījumu fondi, kas saņem nodokļa atbrīvojumu, un jāizslēdz citi fondi, nozīmē noliegt pašu Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunkta jēdzienu "kopīgi ieguldījumu fondi", kura mērķis ir izvairīties no atšķirībām PVN režīma piemērošanā šādiem fondiem.

43 Tātad ar Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktu dalībvalstīm tiek tikai piešķirtas pilnvaras savās iekšējās tiesībās definēt jēdzienam "kopīgi ieguldījumu fondi" atbilstošus fondus. Šīs pilnvaras — kā tas izriet no šī sprieduma 22. punkta — ir jāīsteno, ievērojot Sestās direktīvas mērķi un PVN kopējai sistēmai raksturīgo nodokļu neitralitātes principu.

44 Tādējādi ir svarīgi izvērtēt, vai ir ievērotas ar Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktu dalībvalstīm piešķirto pilnvaru robežas, ja nodokļa maksātājs lūdz, lai tam sniegtie pārvaldes pakalpojumi tiktu atzīti par saistītiem ar kopīgo ieguldījumu fondu pārvaldi, lai varētu saņemt šajā tiesību normā paredzēto PVN atbrīvojumu.

45 Šajā sakarā ir jānorāda, ka, pirmkārt, ar kopīgo ieguldījumu fondu pārvaldi saistīto darījumu atbrīvojuma no nodokļa mērķis, kas paredzēts Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktā, it īpaši ir atvieglot ieguldītājiem veikt vērtspapīru ieguldījumus ar ieguldījumu fondu starpniecību, izslēdzot ar PVN saistītas izmaksas. Faktiski šīs tiesību normas mērķis ir nodrošināt, lai kopējā PVN sistēma būtu neitrāla, nodokļiem neietekmējot izvēli starp tiešu ieguldījumu vērtspapīros un ieguldījumu, izmantojot kopīgu ieguldījumu uzņēmumu starpniecību (iepriekš minētais spriedums lietā *Abbey National*, 62. punkts).

46 Otrkārt, attiecībā uz nodokļu neitralitātes principu, kas raksturīgs kopējai PVN sistēmai, ir jāatgādina, ka šis princips aizliedz uzņēmumiem, kas veic vienādas darbības, piemērot atšķirīgus nosacījumus jautājumā par PVN iekasēšanu. Taču ar šo principu netiek izvirzīta prasība, lai tiktu veiktas identiskas darbības. Faktiski no pastāvīgās judikatūras izriet, ka minētais princips aizliedz, ka līdzīgu, savstarpēji konkurējošu pakalpojumu sniegšana no PVN viedokļa tiek vērtēta atšķirīgi (skat. 2003. gada 23. oktobra spriedumu lietā C-109/02 Komisija/Vācija, *Recueil*, I-12691. lpp., 20. punkts; 2005. gada 17. februāra spriedumu apvienotajās lietās C-453/02 un C-462/02 *Linneweber* un *Akritidis*, Krājums, I-1131. lpp., 24. punkts; iepriekš minēto spriedumu lietā *Kingscrest Associates* un *Montecello*, 54. punkts;

2006. gada 8. jūnija spriedumu lietā C-106/05 *L.u.P.*, Krājums, I-5123. lpp., 32. lpp.; iepriekš minēto spriedumu lietā *Turn- und Sportunion Waldburg*, 33. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Solleveld* un *van den Hout-van Eijnsbergen*, 39. punkts).

47 Nodokļu neitralitātes princips nozīmē arī principu par konkurences izkropļojumu novēršanu, kas izriet no dažādas attieksmes no PVN viedokļa izrietošu (šajā sakarā skat. 2001. gada 3. maija spriedumu lietā C-481/98 Komisija/Francija, *Recueil*, I-3369. lpp., 22. punkts). Tātad izkropļojumu esamība ir pierādīta, tiklīdz ir atzīts, ka sniegtie pakalpojumi konkurē ar citiem pakalpojumiem un ir vērtēti atšķirīgi no PVN viedokļa (šajā sakarā skat. 2001. gada 29. marta spriedumu lietā C-404/99 Komisija/Francija, *Recueil*, I-2667. lpp., 45.–47. punkts). Šajā sakarā nav nozīmes tam, vai radītie izkropļojumi ir būtiski.

48 No iepriekš minētā izriet, ka jebkāda valsts tiesiskā regulējuma piemērošana, saskaņā ar kuru uz kopīgu ieguldījumu fondu ar nemainīgu kapitālu pārvaldi neattiecas Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktā paredzētais nodokļa atbrīvojums, ir pretrunā šīs tiesību normas mērķim un nodokļu neitralitātes principam tiktāl, ciktāl šie fondi ar nemainīgu kapitālu ir kolektīvu ieguldījumu uzņēmumi, kas ļauj ieguldītājiem veikt ieguldījumus vērtspapīros, un ciktāl minētie fondi konkurē ar fondiem, kuri no PVN ir atbrīvoti.

49 Valsts tiesai atbilstoši šajā spriedumā minētajām norādēm ir jāpārbauda, vai pamata lietā minētā valsts tiesiskā regulējuma piemērošana ir saderīga ar Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunkta mērķi un nodokļu neitralitātes principu.

50 Šajā sakarā iesniedzējtiesai ir iespējams sniegt dažus papildu norādījumus, ņemot vērā informāciju, ko tā sniedza Tiesai. Tādējādi ir skaidrs, ka katrā ziņā *AUT* un *OEIC*, kas ir kolektīvo ieguldījumu uzņēmumi — kā tie definēti PVKIU direktīvā — Apvienotajā Karalistē saņem atbrīvojumu no PVN. Ja šobrīd *ITC* nav kolektīvo

ieguldījumu uzņēmumi PVKIU direktīvas izpratnē, tad katrā ziņā — kā to arī norāda iesniedzējtiesa — *AUT*, *OEIC* un *ITC* ir trīs dalīta riska kopējo ieguldījumu formas. Turklāt iesniedzējtiesa uzskata, ka *ITC* tāpat kā *AUT* un *OEIC* ir iespējams veikt ieguldījumus vērtspapīros ar kolektīvā ieguldījuma uzņēmuma starpniecību, tādējādi privātajiem ieguldītājiem ļaujot veikt lielus fondu ieguldījumus un arī samazināt biržas risku.

51 No Tiesai iesniegtajiem apsvērumiem tātad izriet, ka *ITC* ietilpst Sestās direktīvas mērķos un ka *ITC* ir līdzīgi kopīgi ieguldījumu fondi *AUT* un *OEIC*, uz kuriem attiecas jēdziens "kopīgi ieguldījumu fondi". Šajos apstākļos *ITC* izslēgšanu, kalpojot Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktā paredzētā nodokļa atbrīvojuma mērķim, nevar pamatot šīs tiesību normas mērķa un nodokļu neitralitātes principa kontekstā.

52 Kā norāda Komisija — jautājums par to, vai šīs interpretācijas rezultātā Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktā minētais nodokļa atbrīvojums attiecas arī uz citiem fondiem un nevis tikai uz pamata lietā minētajiem, nav Tiesai uzdoto prejudiciālo jautājumu priekšmets.

53 Ir jāpiebilst, ka ar "kopējo ieguldījumu fondu" definēšanu valsts iekšējās tiesībās vien nepietiek, lai pamatotu faktu, ka tie saskaņā ar Kopienu tiesībām ir atbrīvoti no nodokļa kā pamata lietā. Vēl ir nepieciešams, lai fondi atbilstu jēdzienam "kopīgi ieguldījumu fondi" Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunkta izpratnē un uz tiem attiektos nodokļa atbrīvojums saskaņā ar šīs direktīvas mērķi un nodokļu neitralitātes principu.

54 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to dalībvalstīm tiek piešķirta brīvība definēt to teritorijā atrodošos fondus, kas atbilst jēdzienam "kopīgi ieguldījumu fondi", šajā tiesību normā paredzētā nodokļa atbrīvojuma saņemšanai. Tomēr, īstenojot šo brīvību, dalībvalstīm ir jāievēro gan ar minēto tiesību normu sasniedzamais mērķis, kas ir ieguldītājiem atvieglot veikt vērtspapīru ieguldījumus ar ieguldījumu uzņēmumu palīdzību, gan arī nodokļu neitralitātes princips no PVN iekasēšanas viedokļa saistībā ar tādu kopīgu ieguldījumu fondu pārvaldi, kas konkurē ar citiem kopīgiem ieguldījumu fondiem, — kā tādiem, uz kuriem attiecas PVKIU direktīvas piemērošanas joma.

Par ceturto jautājumu

55 Ar savu ceturto jautājumu iesniedzējtiesa jautā, vai Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktam ir tieša iedarbība.

56 Prasītājas pamata lietā uzskata, ka tām ir tiesības atsaukties uz šo tiesību normu. Tikai tas fakts vien, ka ar to dalībvalstīm liekas esam piešķirta noteikta rīcības brīvība radīt definīciju, ko tās attiecina uz kopīgiem ieguldījumu fondiem, neliedz uz to atsaukties, ja valsts pasākumi tās īstenošanai pārsniedz šīs rīcības brīvības robežas tik lielā mērā, ka tie nonāk pretrunā nodokļu neitralitātes principam un/vai neatbilst mērķim, kādu ir paredzēts sasniegt ar šajā tiesību normā paredzēto nodokļa atbrīvojumu. Komisija piekrīt šim viedoklim un piebilst, ka uz Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktu var atsaukties tieši tiktāl, ciktāl dalībvalstu rīcības brīvības ierobežojumi ir skaidri, precīzi un pietiekami beznosacījuma.

57 Apvienotās Karalistes valdība savukārt uzskata, ka Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktam nav tiešas iedarbības, jo tam ir vajadzīga papildu transponēšana no dalībvalstu puses.

58 Šajā ziņā no pastāvīgās judikatūras izriet, ka visos gadījumos, kuros kādas direktīvas noteikumi pēc to satura šķiet esam beznosacījuma un pietiekami precīzi, uz šiem noteikumiem var atsaukties, ja termiņā nav pieņemti ieviešanas pasākumi, lai atspēkotu ikvienu valsts tiesību normu, kas ir pretrunā direktīvai, vai ja šie noteikumi paredz tiesības, uz kurām indivīdi ir tiesīgi atsaukties attiecībā pret valsti (skat. Tiesas 1982. gada 19. janvāra spriedumu lietā 8/81 *Becker*, *Recueil*, 53. lpp., 25. punkts; Tiesas 2002. gada 10. septembra spriedumu lietā C-141/00 *Kügler*, *Recueil*, I-6833. lpp., 51. punkts; Tiesas 2003. gada 20. maija spriedumu apvienotajās lietās C-465/00, C-138/01 un C-139/01 *Österreichischer Rundfunk* u.c., *Recueil*, I-4989. lpp., 98. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Linneweber* un *Akritidis*, 33. punkts).

59 Attiecībā uz Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunkta saturu ir jākonstatē, ka tajā pietiekami precīzi un beznosacījuma veidā ir norādīts, ka kopīgi ieguldījumu fondi ir jāatbrīvo no nodokļa.

60 Apstāklis, ka šajā tiesību normā atkārtoti ir apstiprināta dalībvalstu rīcības brīvība, nav pamats, lai apšaubītu šādu interpretāciju, ja atbilstoši objektīvām norādēm strīdīgais pakalpojums atbilst kritērijiem minētā atbrīvojuma saņemšanai (skat. pēc analoģijas 2003. gada 6. novembra spriedumu lietā C-45/01 *Dornier*, *Recueil*, I-12911. lpp., 81. punkts).

61 Tādējādi fakts, ka ar Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktu dalībvalstīm tiek piešķirta rīcības brīvība, precizējot, ka tās ir kompetentas definēt kopīgus ieguldījumu fondus, neliedz ieinteresētajām personām tieši atsaukties uz šo tiesību normu (skat. pēc analoģijas iepriekš minēto spriedumu lietā *Dornier*,

81. punkts), ja dalībvalstis, kas īsteno rīcības brīvību, ir pieņēmušas pasākumus, kas nav saderīgi ar šo direktīvu (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Linneweber* un *Akritidis*, 36. un 37. punkts).

62 Tādēļ uz ceturto jautājumu ir jāatbild, ka Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktam ir tieša iedarbība tādā nozīmē, ka uz to nodokļu maksātājs var atsaukties valsts tiesā, lai vērstos pret valsts tiesiskā regulējuma, kas nav saderīgs ar šo tiesību normu, piemērošanu.

Par tiesāšanās izdevumiem

63 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

1) 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunkts Padomes 1977. gada 17. maija Sestajā direktīvā 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem — Kopēja pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze, ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā tiesību

normā minētais jēdziens "kopīgi ieguldījumu fondi" ietver kopīgus nemainīga kapitāla ieguldījumu fondus — tādus kā *Investment Trust Companies* (investīciju trasta kompānijas);

2) 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunkts Sestajā direktīvā 77/388 ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to dalībvalstīm tiek piešķirta brīvība definēt to teritorijā atrodošos fondus, kas atbilst jēdzienam "kopīgi ieguldījumu fondi", šajā tiesību normā paredzētā nodokļa atbrīvojuma saņemšanai. Tomēr, īstenojot šo brīvību, dalībvalstīm ir jāievēro gan ar minēto tiesību normu sasniedzamais mērķis, kas ir ieguldītājiem atvieglot veikt vērtspapīru ieguldījumus ar ieguldījumu uzņēmumu palīdzību, gan arī nodokļu neitralitātes princips no PVN iekasēšanas viedokļa saistībā ar tādu kopīgu ieguldījumu fondu pārvaldi, kas konkurē ar citiem kopīgiem ieguldījumu fondiem, — kā tādiem, uz kuriem attiecas Padomes 1985. gada 20. decembra Direktīvas 85/611/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 9. marta Direktīvu 2005/1/EK, piemērošanas joma;

3) Sestās direktīvas 77/388 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktam ir tieša iedarbība tādā nozīmē, ka uz to nodokļu maksātājs var atsaukties valsts tiesā, lai vērstos pret valsts tiesiskā regulējuma, kas nav saderīgs ar šo tiesību normu, piemērošanu.

[Paraksti]